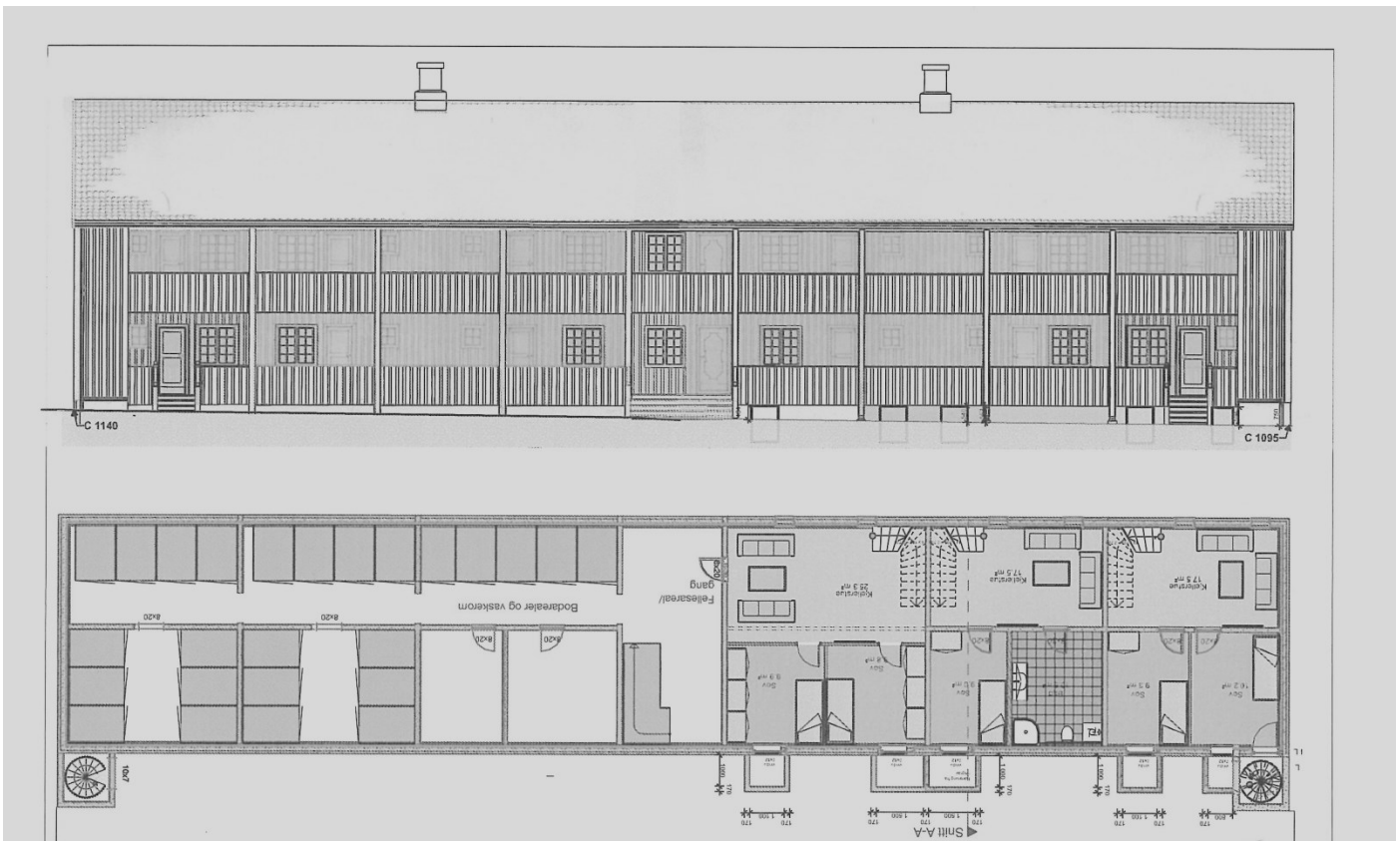

TA 2019/11 ERLING SKAKKES GATE 1, TRONDHEIM

Avklarende arkeologisk forundersøkelse i forbindelse med søknad
om etablering av lysgraver

Synne Husby Rostad

Tittel TA 2019/11 Erling Skakkes gate 1, Trondheim Avklarende arkeologisk forundersøkelse i forbindelse med søknad om etablering av lysgraver	Rapporttype/nummer NIKU Oppdragsrapport 94/2020	Publiseringsdato 09.10.2020
	Prosjektnummer 1021563	Oppdragstidspunkt 29.05 og 31.05.2019
	Forsidebilde Fasadetegning sør og grunnplan, Bergersen Arkitekter AS	
Forfatter(e) Synne Husby Rostad	Sider 12	Tilgjengelighet Åpen
	Avdeling Arkeologi	

Prosjektleder Chris McLees
Prosjektmedarbeider(e) Synne Husby Rostad
Kvalitetssikrer Chris McLees

Oppdragsgiver(e) Eiere i Erling Skakkes gate 1 v/ Stian Eriksen
--

Sammendrag I forbindelse med etablering av lysgraver mot bakgården i Erling Skakkes gate 1, Trondheim, ble det gravd et påvisningshull av arkeolog. Hullet målte ca 1 x 3 m og det ble spadd ut ca. 3 m ³ masse. Den arkeologiske forundersøkelsen hadde ingen påvisninger av automatisk fredete/intakte kulturlag.

Emneord middelalderbyen trondheim, arkeologi, kulturminneloven, vernede kulturlag, arkeologisk undersøkelse, riksantikvaren, dobbellysgrav

Avdelingsleder

Lise Marie Bye Johansen

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	6
1.1	Administrativt	6
1.2	Arkeologiske opplysninger.....	7
2	Forundersøkelsens omfang og metode.....	7
2.1	Stratigrafi og observasjoner i felt	10
3	Oppsummering og konklusjon	10
4	Vedlegg.....	11
4.1	Fotoliste	11

1 Innledning

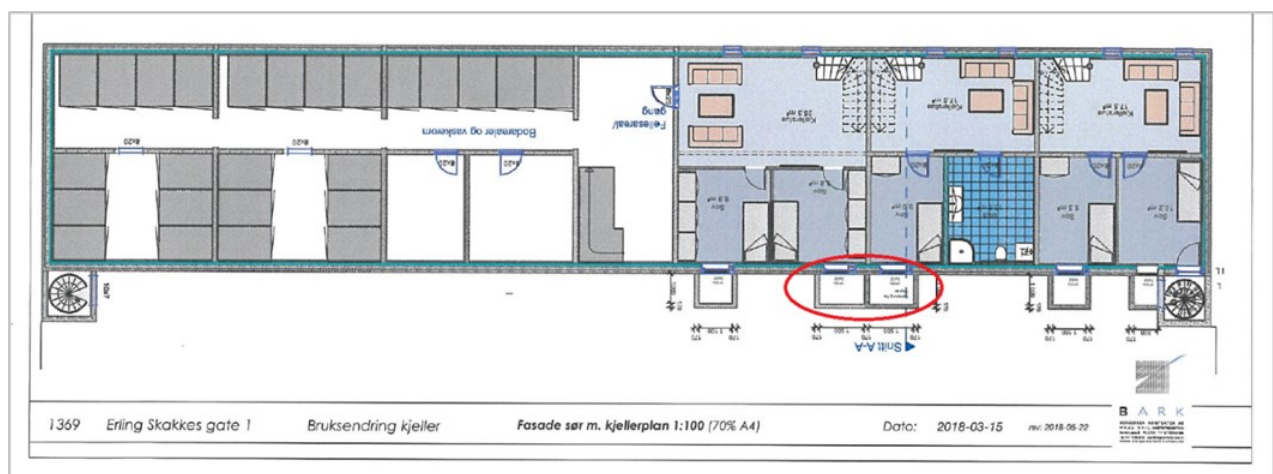
1.1 Administrativt

Eiere i Erling Skakkes gate 1 ba Riksantikvaren gjøre nødvendige avklaringer slik at de kunne søke om igangsetingstillatelse for etablering av lysgraver mot bakgården i Erling Skakkes gate 1 (se. Fig. 1 og 2). Riksantikvaren mottok søknaden 09.04.2019. NIKU Distriktskontor i Trondheim mottok oppdragsbestilling fra Riksantikvaren datert 10.04.2019 (ref. 18/01653-9) for utarbeidelse av forslag til prosjektbeskrivelse og budsjett.

Dette tiltaket er vurdert som et mindre, privat tiltak i henhold til rundskriv T-02/2007: *Dekning av utgifter til arkeologiske arbeider ved mindre, private tiltak*. Staten dekker dermed utgiftene til undersøkelsen. Den avklarende forundersøkelsen ble utført av NIKU ved arkeolog Synne Husby Rostad i uke 22, den 29.05 og 31.05.2019.

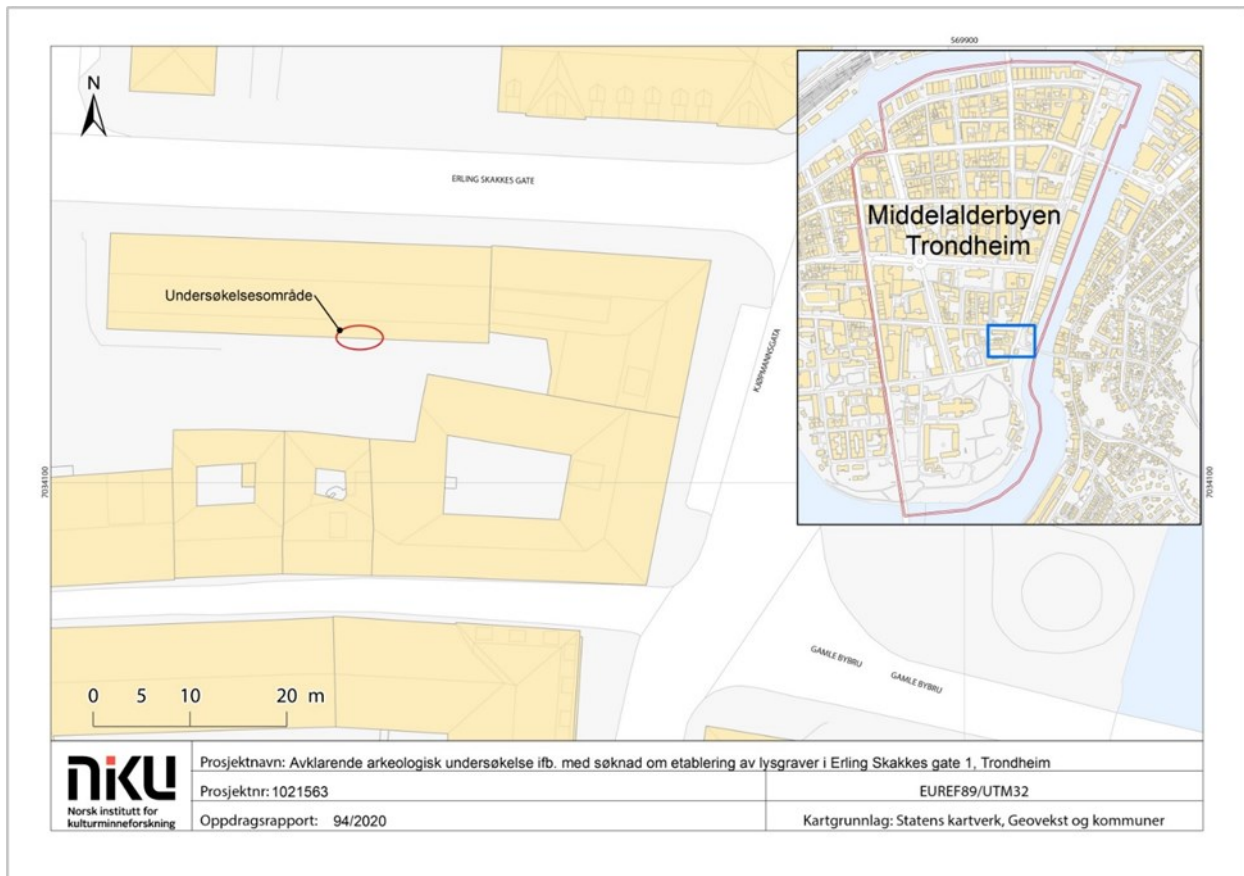
Figur 1. Bygningsfasade mot bakgård, Erling Skakkes gate 1. Da63283_09.

Figur 2. Plantegning som viser de planlagte lysgravene. Undersøkellesområdet er markert med rødt. Tegning: Bergersens Arkitekter AS.

1.2 Arkeologiske opplysninger

Tiltaksområdet ligger sentralt innenfor det automatisk fredete kulturminnet «Middelalderbyen Trondheim», Askeladden-ID: 90288. Se fig. 3. De arkeologiske forholdene i det aktuelle området er usikre. Området for de planlagte lysgravene ligger like sør for kanten av en større utgraving på tomten som fant sted i 1972 (E-felt TA 1972/2). Utgravningens kant i sør lå i flukt med den stående bygningens søndre vegg/kjellermur, og det er dokumentert tilstedeværelse av vernede kulturlag i utgravningens søndre profilvegg. Dette betyr at området under svalgangen tidligere har inneholdt intakte vernede kulturlag.

Figur 3. Kart som viser undersøkelsesområdet innenfor Middelalderbyen Trondheim

2 Forundersøkelsens omfang og metode

Påvisningshullet ble gravd på samme sted som den tiltenkte dobbelysgraven. Hullet under svalgangdekket ble håndgravd med spade og målte 1 x 3 m og gravedybden var 1 m, se fig. 4 og 5. Gravearbeidet ble gjennomført av en arkeolog i felt i løpet av to dager i perioden 29.05 og 31.05.2019. Det ble spadd ut ca. 3 m³ masse som besto utelukkende av moderne søppel og moderne og etterreformatorisk bygg- og rivningsavfall.

Forholdene i plan og profil ble dokumentert i form av beskrivelser og foto. Det var ikke mulig å gjøre en digital innmåling med CPOS av påvisningshullet pga. bygningsstrukturen på stedet.

Figur 4. Kutt gjennom svalgangsdekket som viser undersøkelsesområdet. Da63283_NIKU_01.

Figur 5. Påvisningshull. Det ble spadd ut ca. 3 m³ masse. Da63283_NIKU_02.

**Figur 6. Ferdiggravd påvisningshull. Til høyre: Brungrå sandgrus i byggegropa til kjeller. Mørkere sandlag midt i bildet er blandet etterreformatorisk søppel og rivningsmasser som har vært blandet med den oppgravde massen i påvisningshullet. Med 1 m målestokk.
Da63283_NIKU_04.**

Figur 7. Profil sett mot S. Området som befinner seg utenfor den tiltenkte etableringen av lysgraver viser moderne løsmasser i toppen og hellende skråning med etterreformatorisk kulturlag. Da63283_NIKU_08.

2.1 Stratigrafi og observasjoner i felt

Graveforholdene på stedet var noe ustabile. Massene i påvisningshullet nærmest kjelleren besto, som forventet, av løs, uorganisk sand med store steiner i tillegg til en god del moderne søppel. Bygget har en byggegrop på minst 40-60 cm, som består av sandgrus (fig. 6). Det ble ikke påtruffet fastere kulturlag før 1 m ned i undergrunnen og da som en stripe beliggende ca. 50 cm utfra kjellermuren (fig. 7). Den skrånende profilen i sør viste 20-25 cm med moderne fyllmasser i toppen over mørkere gråsvart sand med teglbiter. Videre nedover ca. 40-50 cm med gul avrettingssand som ligger over mørkgrå omrotet sand og stein. Graveskråningen i sør var svært ustabil, for å unngå ras nedover i hullet ble det ikke forsøkt å rette opp den skrånende profilen. Alt av keramikk og glass som ble funnet hadde en moderne eller etterreformatorisk datering. Det ble ikke observert kulturlag eller funn av middelaldersk karakter.

3 Oppsummering og konklusjon

I løpet av denne forundersøkelsen ble det ikke påvist automatisk fredete kulturlag innenfor en dybde på 1 m og på et areal på 1 x 3 m målt fra kjellerveggen. En etablering av lysgraver vil dermed ikke komme til å gjøre skade på automatisk fredete kulturlag når man legger tiltakets gravedybder til grunn. Fravær av kulturlag inntil kjelleren kan tyde på en bredere graveskråning inntil bygget. Det må tas høyde for at vernede kulturlag som lå i denne stripen sør for kjellermuren tidligere har blitt gravd vekk i etterkant av tidligere utgravning, muligens i forbindelse med dreneringsarbeid og uten arkeologisk tilsyn.

4 Vedlegg

4.1 Fotoliste

Fotokort_id	Filnavn	Motiv	Sett mot	Fotograf	Opptaksdato
408613	Da63283_NIKU_01.tif	Undersøkellesområdet før graving. Åpning gjennom svalgangdekket som viser kjellermuren og bakken utenfor.	N	Synne Husby Rostad	29.05.2019
408614	Da63283_NIKU_02.tif	Undersøkellesområdet etter noe graving i påvisningshullet. Bildet tatt fra åpningen gjennom svalgangdekket. Merk store steiner som fyllmasse rundt kjellermuren.	Ø	Synne Husby Rostad	29.05.2019
408615	Da63283_NIKU_03.tif	Påvisningshullet etter at gravedybde på 1 m er nådd. Bildet tatt før framrensing av lagene. Med 1 m målestokk.	V	Synne Husby Rostad	29.05.2019
408616	Da63283_NIKU_04.tif	Påvisningshull sett mot V. Mørkere etterreformatoriske lag i bunn. Byggegropp til kjeller til høyre. Med 1 m målestokk.	V	Synne Husby Rostad	31.05.2019
408617	Da63283_NIKU_05.tif	Omrotede fyllmasser i bunn og i profilen mot S. Funn av etterreformatorisk keramikk, glass og moderne søppel. Med 1 m målestokk.	SV	Synne Husby Rostad	31.05.2019
408618	Da63283_NIKU_06.tif	Påvisningshullet etter graving og opprensing sett ovenfra. Med 1 m målestokk.	N	Synne Husby Rostad	31.05.2019
408619	Da63283_NIKU_07.tif	Påvisningshullet etter graving og opprensing sett ovenfra. Med 1 m målestokk.	V	Synne Husby Rostad	31.05.2019
408620	Da63283_NIKU_08.tif	Profilen i påvisningshullet, sett mot S. Moderne og etterreformatoriske fyllmasser som ligger utenfor tiltaksområdet. Med 1 m målestokk.	S	Synne Husby Rostad	31.05.2019
408621	Da63283_NIKU_09.tif	Bygningsfasade med svalgang som vender mot bakgård.	NØ	Synne Husby Rostad	31.05.2019

Norsk institutt for kulturminneforskning er et uavhengig forsknings- og kompetansemiljø med kunnskap om norske og internasjonale kulturminner.

Instituttet driver forskning og oppdragsvirksomhet for offentlig forvaltning og private aktører på felter som by- og landskapsplanlegging, arkeologi, konservering og bygningsvern.

Våre ansatte er konservatorer, arkeologer, arkitekter, ingeniører, geografer, etnologer, samfunnsvitere, kunsthistorikere, forskere og rådgivere med spesiell kompetanse på kulturarv og kulturminner.

www.niku.no

NIKU Oppdragsrapport 94/2020

NIKU hovedkontor
Storgata 2
Postboks 736
Sentrum
0105 OSLO
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tønsberg
Farmannsveien 30
3111 TØNSBERG
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Bergen
Dreggsallmenningen 3
Postboks 4112
Sandviken
5835 BERGEN
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Trondheim
Kjøpmannsgata 1b
7013 TRONDHEIM
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tromsø
Framsenteret
Hjalmar Johansens
gt. 14
9296 TROMSØ
Telefon: 77 75 04 00